

at komme til, hvad der paa andre Steder vilde have været forbundet med ganske overordentlige Vanfeligheder, nemlig at faae en hel ny Scene, finder man dog deri et passende Udgangspunkt for stærke Angreb paa Theaterbygningen, ja man er kommen saavidt, at man endog vil forlange, at den Gjæld, der hvilede paa det gamle Theater, og den Gjæld, der hviler paa det nye, succesfrit skal betales af Theatret. Som allerede omtalt fra flere Sider, forekommer dette ogsaa mig ganske mærkeligt, baade ligeoverfor Kommunen og ligeoverfor de private Oivere — ja, jeg vil sige ligeoverfor hele Verden — som fra Kongens Nytorv læser i glimrende Bogstaver hvorledes „Folket reiste den danske Skueplads“. Mange, der gaa forbi, ville med Glæde tænke paa, hvad det dog maa være for en stolt Følelse at være Medlem af et Folk, der gjør noget Saadant, men de, som komme nærmere ind paa Sagen, ville tabe en Del af Glæden; thi i Virkeligheden er det saa, at denne Forsamling, der i økonomisk Henseende nærmest repræsenterer Folket, vil have sine Penge igjen, medens de Andre, der have givet deres Bidrag, naturligvis ikke faae dem igjen. Endelig er Theatrets hele nuværende og fremtidige Stilling naturligvis ogsaa kommen under Overveielse, og det er slet i Anledning af de Forslag, der ere stillede af den høitagtede Minister. Man har kastet Blikket paa Theatrets hele Fremtid, og derom vil jeg da ogsaa tillade mig et Par Bemærkninger, da mit Kjenndskab til Theatret er saa gammelt og min Kjærlighed ligesaa, at jeg følger det med levende Interesse. Det forekommer mig nu at være besynderligt, at man lige overfor den høitagede Minister og ved et eller andet af hans Forslag vil gjøre Bemærkninger om, at det afviser fra, hvad der er vedtaget ifjor; thi da man ikke har vedtaget Noget for en bestemt længere Tid — Ministeren vilde vistnok med Føie have sat den første Pris derpaa, hvis man havde gjort det som værende i Theatrets Interesse —, er det dog ikke Andet end rimeligt, at Erfaringen fra et Aar til et andet kan lære, at det er rigtigt at gjøre Forandring. De Forandringer, hvorom der er Spørgsmaal, ere imidlertid i Virkeligheden af saare ringe Betydning, og ligeledes i denne Henseende er det ganske interessant at betragte Theaterspørgsmaalet og Theatrets Historie her i Thinget fra ældre Tider til den sidste Tid. Spørgsmaalet vedbliver at gjentage sig — i den Henseende er der ikke Stygge af Forandring her — og det gjentager sig navnlig derved, at Ministeren betragtes enten som en overspændt — „überschwänglich“ siger man paa Tydsk — Person, som kommer med saadanne urimelige Forandringer, eller i alt Fald som en, finantsielt set, aldeles ubegribelig Person, der vil gjøre store Forandringer til det ulykkelige Folkething, som her staar og vaver paa Kassen lige overfor Theatret. Thinget staar som meget lidende, for ikke at sige

meget nødblidende, overfor disse forfærdelige Forandringer fra Theatret; men naar man nu ser tilbage paa disse, er Resultatet efter den lange Narværelse, hvori jeg har fulgt med, at man begyndte med at overtage Theatret paa en Tid, da der udrededes en Pensionsbyrde af 35,000 Rdl., da man dernæst udredede en Sum, som efterhaanden vorede meget betydelig, fordi man gav Alt, hvad der krævedes, til at dække Underbalancen, indtil man forandrede sit Tilskud til en bestemt Sum af 50,000 Rdl., og da man endelig gav et Lønningstillæg, som i et enkelt Aar steg til over 20,000 Rb. og som i Gjennemsnit var over 15,000 Rdl. Nu er Udviplingsgangen denne, at man for det første begyndte Bygningen af et Theater, som i Skjønhedshenseende lod overmaade meget tilbage at ønske, fordi man ikke fuldførte det — jeg tror, Dommen vilde være bleven en anden, hvis man havde fuldført det —, men lod det staa og forfalde saa meget som muligt. Dog lige meget, man opførte det, og derpaa opførte man en anden stor Bygning, som jeg haaber man vil erkjende er en smuk Bygning og en Prydelse for Hovedstaden. Naar man er gaaet den Vej, man er gaaet, tror jeg ikke, at der for Udvalget, for Flertallet her eller for Folkethinget, om man vil, kan være nogen Grund til at udstøbe et Suk, thi Pengene ville jo efterhaanden kunne komme tilbage igjen. Det er vistnok tvertimod et glædeligt og i alle Landes Historie enestaaende Exempel, at der er reist et Theater paa den Maade, hvorpaa dette Theater er reist. Naar man dernæst kommer til de aarlige Indtægter, er jo den Forvandling, som er foregaaet, den, at man har indskrænket Pensionsbyrden saaledes, at den succesfrit formindskes og efterhaanden forsvinder, samt at man har borttaget de 30,000 Kr. til Lønningstillæg, og endelig, at man har forvandlet de 100,000 Kr. til 60,000 Kr. Derfor dette vedbliver ret længe, forekommer det mig, at der ikke bliver Noget tilbage. Det er saa langt fra, at man overfor Theatret kan sige, at man er bleven stærkere medtagen, at tvertimod det Modsatte maa siges at være Tilfældet, og det uagtet det maa erkjendes, at, er der noget Institut, hvorpaa de forandrede Tidsforhold og de økonomiske Forhold i det Hele maa have udøvet en stor Indflydelse, maa det være Tilfældet med Theatret baade med Hensyn til Præstigning for det Materiel, der skal bruges, og med Hensyn til Personalet. Dette maa uundgaelig siges, men desuagtet er det, som nu er fordret — selv om man gik ind paa, hvad den høitæredede Minister har fordret — paa ingen Maade Mere, men tvertimod betydelig Mindre, end der tidligere under andre Forhold er ydet til Theatret; dette tror jeg er uimodsigeligt. Naar man altsaa maa erkjende, at de overordentlig store Krav, som stilles ved Opførelsen af et Theater, og de ikke meget ringere Krav, som stilles til den succesfrie Indretning af Theatret, ere